

BOEKAANKONDIGINGEN.

L. LICHTWITZ, *Die Praxis der Nierenkrankheiten*. Berlin 1921. SPRINGER'S Verlag. Prijs 45 mark.

Dit boek is de derde Duitsche monografie over inwendige nierziekten binnen korten tijd verschenen. Een vergelijking met de andere twee, van STRAUSS en MUNK, welke ik eveneens hier mocht aankondigen, dringt zich dus onwillekeurig op. Mijns inziens is het het beste van de drie. Moet ik het karakteriseeren, dan zou ik het tegelijkertijd het meest klinische en het meest kritische willen noemen. Nieuwe gezichtspunten brengt het niet, maar het getuigt van volkomen beheersching der stof op grond van eigen ervaring. Overall treft men aardige bijzonderheden. In de inleiding over de physiologie der niersecretie bijv. de opmerking, dat het geringere kaliber van het vas efferens ten opzichte van het vas afferens van den glomerulus er op wijst, dat in den glomerulus een sterke vochtuitscheiding plaats vindt. Ook wordt gewezen op de zenuwverzorging der capsula Bowmanni en der epitheliën van de tubuli contorti, als bewijs dat ook de niersecretie onder den reguleerenden invloed van het zenuwstelsel staat. Tenslotte wordt in dit verband het groote zuurstofverbruik genoemd van de nieren bij haar arbeid. Dit verbruik is ook groot bij een eenvoudige waterdiurese, ook al weer een bewijs, dat hier geen filtratie maar echte secretie plaats vindt.

Bij de pathologie der nieren doet het vreemd aan, den naam van AMBARD en de geheele methode van dezen Franschen onderzoeker te missen. Ook ALBARRAN wordt niet genoemd bij de „polyurie expérimentale” of, zooals de Duitschers zeggen, „Wasserversuch”.

Bij de behandeling der verschillende nierziekten mis ik het diët van EPSTEIN en CLIFFORD ALBUTT, namelijk het zeer eiwitrijke, maar vetarme diët bij de behandeling der oedemen van de epitheliale nephrosen.

Als diureticum wordt het ureum geprezen. Bij de eclamptische uraemie, behalve de aderlating, de lumbale punctie en als geneesmiddel het chloralhydraat in verbinding met luminal. Dit laatste lijkt mij niet wenschelijk.

In plaats van het calomel gebruikt LICHTWITZ met blijkbaar groot succes het novasurol. Over de decapsulatie der nieren bij anurie is de schrijver zeer gereserveerd, hij acht dezen ingreep bijna nooit noodzakelijk.

Dit wat de behandeling aangaat. De theoretische indeeling en beschouwingen geven het standpunt van de laatste jaren te zien. Met recht oefent de schrijver kritiek uit op de leer van VOLHARD aangaande de acute glomerulo-nephritis. Hij beschouwt deze als een echt ontstekingsproces.

Het boek laat zich niet gemakkelijk lezen, de stijl is eenigszins stroef en niet geheel vrij van pedantheid. Ondanks deze opmerkingen moet mijn eindoordeel echter gunstig zijn. Wie het doorwerkt, zal zich niet beklagen. Het onderwerp wordt kritisch behandeld en de schrijver tracht de moeilijkheden niet te ontgaan.

D. KLINKERT.